

Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņē
mumu dienests Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņēmumu diene
Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņē
mumu dienests Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņēmumu diene
Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņē
mumu dienests Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņēmumu diene
Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņē
mumu dienests Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņēmumu diene
Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņēmumu dienests Valsts ieņē

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTA **PUBLISKAIS PĀRSKATS** **2020**

Valsts ieņēmumu dienests

Saturs

VID ģenerāldirektora uzruna	3
1. Pamatinformācija	4
1.1. VID juridiskais statuss un struktūra	4
1.2. 2020.gada darbības prioritātes.....	4
1.3. VID attīstības stratēģija 2020.–2022.gadam	5
2. Darbības rezultāti VID attīstības stratēģijā noteikto stratēģisko mērķu sasniegšanai un iniciatīvu īstenošanai.....	6
2.1. Klientu vajadzībām atbilstoši pakalpojumi – pazīstam savu klientu ...	6
2.2. Uz uzticēšanos vērsta komunikācija un sadarbība – uzticamies savam klientam	8
2.3. Vieda uzraudzība godīgas uzņēmējdarbības vides un labklājības veicināšanai – palīdzam mainīt saistību izpildes uzvedību, daloties ar informāciju un zināšanām	11
2.4. Profesionāli, lojāli, godīgi, atbildīgi un uz sadarbību vērsti darbinieki	16
3. VID sniegto pakalpojumu statistika.....	17
4. Finanšu resursi un to izlietojums	19
4.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	19
4.2. VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi 2020.gadā	19
4.3. Prioritāro pasākumu īstenošanai piešķirtais finansējums	20
5. Personāls	21
6. Komunikācija ar sabiedrību	22
7. 2021.gadā plānotie pasākumi.....	26
Pārskatā izmantotie saīsinājumi	27

APSTIPRINĀTS
ar Valsts ieņēmumu dienesta
04.06.2021. rīkojumu
Nr. 159

Nodokļu maksātāji, sadarbības partneri, kolēģi!

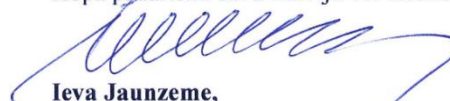
Valsts ieņēmumu dienesta (VID) darbā 2020.gads ir bijis dinamisks, ļoti atbildīgs un pārmaiņām bagāts gads. Neskatoties uz jaunajiem izaicinājumiem, kurus nesa vīruss, nav apstājies darbs, lai turpinātu veicināt godprātīgu nodokļu nomaksu Latvijā, maksimāli nodrošinot servisu uzņēmumiem, kuri ir apzinīgi bagātinājuši valsts budžetu, neatkarīgi no tā, kāda situācija ir biznesa vidē, kā arī kontrolējot tos, kam savas nodokļu daļas iemaksāšana valsts budžetā nav prioritāte.

Pandēmijas laiks ir bijis tas laiks, kas VID ir ļāvis visai sabiedrībai pierādīt savas spējas strādāt operatīvi, kvalitatīvi un tikt galā ar jebkuriem izaicinājumiem. Pandēmija nav apturējusi globālos procesus, piemēram, *Brexit*, un nozīmīgu VID funkciju – iedzīvotāju deklarāciju pieņemšanu. VID visu Covid-19 krīzes laiku ir nodrošinājis, lai uzņēmējiem būtu pieejami dīkstāves pabalsti, algu subsīdijas un granti apgrozāmo līdzekļu kompensēšanai. Turklāt, labi saprotot daļas uzņēmēju neapskaužamo situāciju, šie līdzekļi tika nodrošināti ātrāk par valsts normatīvajos aktos noteikto. Īsā laika periodā ir panākts, ka uzņēmēju darbs nodokļu nomaksas un muitas procedūru jomā netiek kavēts saistībā ar to, ka kopš 2021.gada Lielbritānija vairs nav Eiropas Savienības (ES) sastāvā. VID elektroniskās deklarēšanas sistēma (EDS) ir sakārtota tādā līmenī, ka pirmajā dienā, kad iedzīvotāji varēja iesniegt gada ienākumu deklarācijas, to 24 stundu laikā nu jau var izdarīt 300 000 nodokļu maksātāji. Ir veikts liels darbs, lai

nodokļu administrācija būtu gatava e-komercijas principa ieviešanai no 2021.gada 1.jūlija, kas nozīmē, ka atbilstoši ES prasībām būs jādeklarē katrs sūtījums no trešajām valstīm. Šo uzskaitījumu varētu turpināt vēl ilgi, gari un plaši. Tomēr nepārprotami ir skaidrs, ka vislielāko izaicinājumu radīja pilnīgi jaunas funkcijas piešķiršana VID – atbalsta izmaksa uzņēmējiem. Šos soļus ir izdevies veiksmīgi spert, un tas ir apliecinājums, ka 2019.gadā uzsāktās pārmaiņas gan VID iekšienē, gan arī darbā ar nodokļu maksātājiem ir bijušas pareizas un devušas pozitīvus rezultātus.

VID prioritātes 2021.gadā un arī turpmāk ir nemainīgas – “aplokšņu algu” izmaksu, pievienotās vērtības nodokļa izkrāpšanas, nelegālas akcīzes preču aprites, narkotisko vielu kontrabandas un nelegālas izcelsmes skaidras naudas aprites minimizēšana. Mums kopīgiem spēkiem ir jāpanāk, lai visi šie pieminētie faktori tiktu uzskatīti par kaut ko ārkārtēju, par reliktu no seniem laikiem, nevis ikdienu. Visi kopā esam izdarījuši daudz, lai šo mērķi sasniegtu, un esmu pārliecināta, ka, strādājot kopā arī turpmāk, mums izdosies izveidot Latviju par vēl labāku valsti!

Kopā padarīsim savu Latviju vēl labāku!

Ieva Jaunzeme,
VID ģenerāldirektore

1. Pamatinformācija

1.1. VID juridiskais statuss un struktūra

VID ir finanšu ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina nodokļu maksājumu un nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā, kā arī iekasē nodokļus, nodevas un citus obligātos maksājumus ES budžetam, īsteno muitas politiku un kārtu muitas lietas.

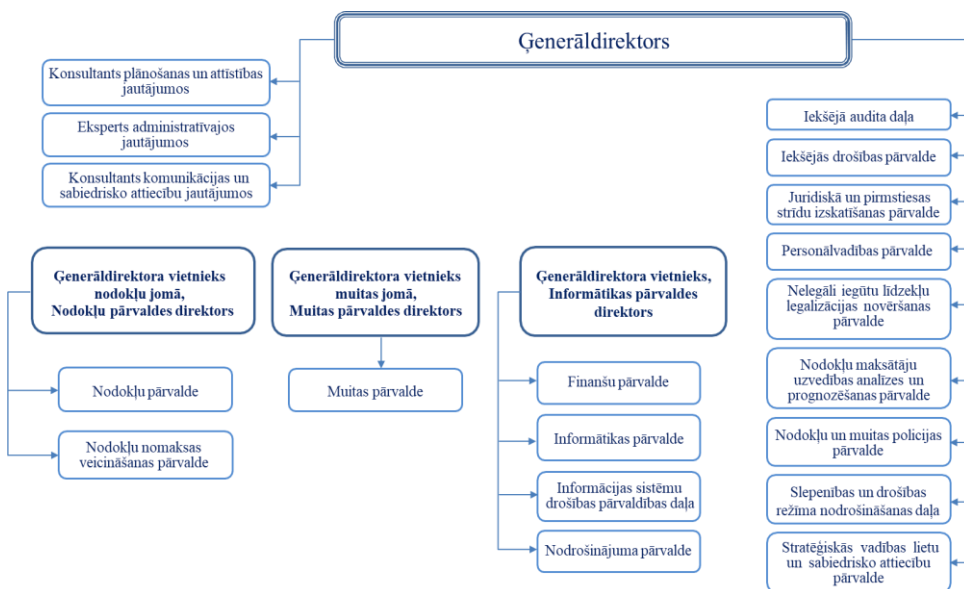
VID galvenie uzdevumi ir noteikti likumā “Par Valsts ieņēmumu dienestu” un likumā “Par nodokļiem un nodevām”.

VID strukturālās izmaiņas 2020.gadā.

No 2020.gada 5.maija VID ģenerāldirektora tiešā pakļautībā:

- izveidota Nodokļu maksātāju uzvedības analīzes un prognozēšanas pārvalde;
 - izveidota Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvalde, apvienojot Nodokļu kontroles pārvaldi un Nodokļu parādu piedziņas pārvaldi;
- Akcīzes preču aprites daļa iekļauta Nodokļu pārvaldes struktūrā.
- Savukārt valstij piekritīgās mantas administrēšanas funkcija nodota Finanšu pārvaldei.

No 2020.gada 11.augusta atbilstoši Valsts pārvaldes reformu plānā noteiktajam VID grāmatvedības uzskaites funkcija nodota Valsts kasei.

1.att. VID struktūra 2020.gadā

1.2. 2020.gada darbības prioritātes

Lai uzlabotu labprātīgu nodokļu saistību izpildi, mazinātu ēnu ekonomikas līmeni un stiprinātu sabiedrības aizsardzību, 2020.gadā VID izvirzīja šādas prioritātes:

- nodokļu maksātāju segmentēšana turpmākai atbalstošo sniedzamo pakalpojumu izstrādei;
- “aploksņu algu” izmaksu minimizēšana;
- PVN izkrāpšanas ierobežošana;
- nelegāli iegūto līdzekļu legalizācijas novēršana un nelegālas izcelsmes skaidras naudas aprites ierobežošana (*Moneyval* rekomendācijas);
- nelegālas akcīzes preču aprites, narkotisko vielu kontrabandas un nelegālas izcelsmes skaidras naudas aprites mazināšana.

1.3. VID attīstības stratēģija 2020.–2022.gadam

VID moto

Kopā veidojam vēl labāku Latviju!

VID misija

VID – uzticams sabiedrotais nodokļu un muitas lietās godīgai uzņēmējdarbībai un sabiedrības labklājībai.

VID vīzija

Latvija ir valsts, kurā visi labprātīgi pilda nodokļu un muitas saistības.

VID vērtības

Profesionalitāte, sadarbība, lojalitāte, godīgums, atbildība.

Stratēģiskie mērķi un iniciatīvas

Klientu vajadzībām atbilstoši pakalpojumi – pazīstam savu klientu

- Analītikas integrācija un datu pārvaldības attīstība.
- Nodokļu maksātāju segmentēšana atbilstoši viņu nodokļu saistību izpildes disciplīnai visā nodokļu administrēšanas dzīves ciklā (360 grādu pieeja).
- Nodokļu saistību izpildes stratēģijas īstenošana, nodrošinot katram segmentam atbilstošus pakalpojumus.
- Uz lietotājpieredzi un pakalpojumu dizainu balstīti ērti un viegli lietojami pakalpojumi.

Uz uzticēšanos vērsta komunikācija un sadarbība – uzticamies savam klientam

- Mērķtiecīga komunikācija labprātīgas nodokļu saistību izpildes veicināšanai.
- Klienta vajadzībām atbilstoša saziņas valoda un komunikācijas veids (kanāls).
- Digitālās ekosistēmas attīstība.
- Paplašināta sadarbība savstarpējai partneru pievienotās vērtības gūšanai.

Vieda uzraudzība godīgas uzņēmējdarbības vides un labklājības veicināšanai – palīdzam mainīt saistību izpildes uzvedību, daloties ar informāciju un zināšanām

- Izmantojot analītiskās zināšanas un pieejamos materiāli tehniskos resursus, izstrādāti un īstenoti pasākumi, kas veicina labprātīgu nodokļu nomaksu.
- Mērķtiecīga rīcība un sadarbība pārkāpumu un noziedzīgu nodarījumu atklāšanā un novēršanā valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā.
- Starptautiskā sadarbība un ES līmeņa prasību ieviešana.
- Aktīva, uz risku balstīta rīcība noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai VID ietekmes jomā.

Profesionāli, lojāli, godīgi, atbildīgi un uz sadarbību vērsti darbinieki

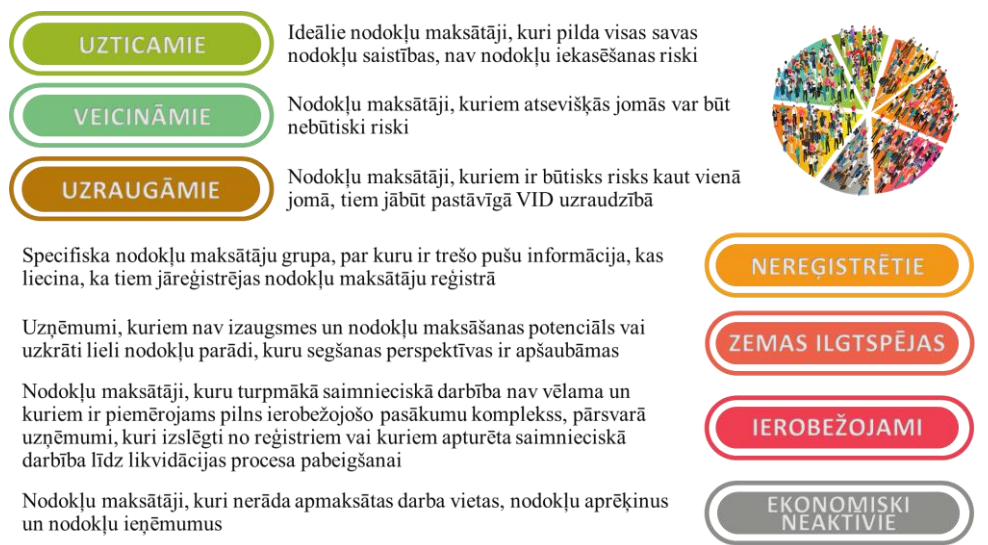
- Vērtību iedzīvināšana VID darbinieku ikdienas dzīvē.
- Darbinieku vajadzības atbalstoša darba vide augstu snieguma rādītāju sasniegšanai.

2. Darbības rezultāti VID attīstības stratēģijā noteikto stratēģisko mērķu sasniegšanai un iniciatīvu īstenošanai

2.1. Klientu vajadzībām atbilstoši pakalpojumi – pazīstam savu klientu

Analītikas attīstība

Lai nodrošinātu nodokļu maksātāju uzvedības un brīvprātīgas saistību izpildes līmenim atbilstošu VID nodokļu administrēšanas pieeju, kas ir vērsta uz nodokļu maksāšanas disciplīnas stiprināšanu visefektīvākajā veidā, ar 2020.gada 1.maiju ir ieviesta nodokļu maksātāju **segmentācija**. Tās mērķis ir noteikt katra nodokļu maksātāja piederību noteiktai kopai – segmentam, ņemot vērā nodokļu maksātāju raksturīgākās pazīmes nodokļu saistību izpildes disciplīnā.

2.att. Nodokļu maksātāju segmentu koncepcija

Izstrādātas horizontālo pakalpojumu sniegšanas taktikas, lai katrs nodokļu maksātāju segments saņemtu pakalpojumu atbilstošākajā veidā.

2019.gadā ieviestā unikālā nodokļu maksātāju **reitinga sistēma** 2020.gadā ir papildināta ar jauniem rādītājiem: VID administrēto maksājumu piespiedu piedziņa, nodokļu kontroles pasākumos papildus aprēķinātās summas, tematiskajās pārbaudēs piemērotie naudas sodi, darba samaksas

nedeklarēšanas riski, PVN riski par darījumu starpībām un darījumiem ar partneriem, kas izslēgti no VID PVN maksātāju reģistra, un aktīvu rentabilitātes rādītājs. Pilnveidotais rīks nodrošina pilnvērtīgāku priekšstatu gan par uzņēmuma saimniecisko darbību, gan nodokļu aprēķināšanu un nomaksu budžetā.

Centralizētai datu pārvaldībai 2020.gadā uzsākta SAP HANA tehnoloģiskās platformas ieviešana, kas veicinās operatīvu lēmumu pieņemšanu nodokļu nomaksas disciplīnas kontroles jomā, palielinās analizējamo datu apjomu, sniegs tehnoloģisku risinājumu lielu datu apjomu glabāšanai, savukārt integrācijā ar MAIS sekmēs informācijas iegūšanas ātrdarbību reālā laika režīmā ikdienas funkciju nodrošināšanai.

Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS)

- ieviesta EDS servisa lietojumprogrammu saskarne *API (Application Programming Interface)*, ko izmanto datu apmaiņai starp nodokļu maksātāja grāmatvedības vai uzņēmuma vadības sistēmu un EDS;
- izveidots jauns pakalpojums Latvijas rezidenta apliecības iegūšanai, elektroniski sagatavotai Latvijas rezidenta apliecībai nodrošinot tādu pašu juridisku spēku kā apliecībai ar zīmogu un parakstu;
- izveidots jauns risinājums, kas vienkāršo rezidenta atvieglojumu apliecības saņemšanas procesu un saīsina laiku tās iegūšanai;
- izveidotas jaunas strukturētas iesniegumu formas “Atļauja īpašā PVN režīma piemērošanai importa darījumos” un “Atļauja PVN atmaksāšanai par iekšzemē iegādātajām precēm trešās valsts vai trešās teritorijas fiziskajai personai, kas nav nodokļa maksātājs ES teritorijā”;
- ieviesti strukturēti iesniegumi speciālo atļauju (licenču), izziņu, atļauju un sertifikātu darbībām ar akcīzes precēm saņemšanai, pārreģistrācijai un anulēšanai;
- ieviesti divi strukturēti dokumenti – “Tonnāžas nodokļa deklarācija” un “Paziņojums par kapitālsabiedrības valsts kapitāla izmantošanu”;

- ieviesti jauni dokumenti atbalsta saņemšanai, lai pārvarētu Covid-19 krīzes apstākļus;
- izveidota automātiska e-kvīšu pielasišanās nodokļu maksātāju profilos EDS sadaļā “Attaisnotie izdevumi” un “Gada ienākumu deklarācija”;
- papildināti vairāki dokumenti ar loģiskajām un matemātiskajām kontrolēm, kas uzlabo datu kvalitāti.

Akcīzes preču aprites jomā

- komersantiem, kuri veic akcīzes preču realizāciju uz citām dalībvalstīm un trešajām valstīm un Latvijas akcīzes preču noliktavas izmanto kravu konsolidācijai, atcelts nosacījums par speciālas atļaujas (licences) komercdarbībai ar akcīzes precēm saņemšanu. Minētie komersanti var veikt darbības no citai personai piederošas akcīzes preču noliktavas;
- atļauta alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība tīmekļvietnē vai mobilajā lietotnē, izmantojot distances līgumu;
- mazajām alkoholisko dzērienu darītavām atļauts saražot spirtu kā izejvielu un izmantot to stipro alkoholisko dzērienu ražošanā;
- vienkāršots akcīzes nodokļa aprēķins elektroniskajās cigaretēs izmantojamiem šķidrumiem.

Augsts servisa līmenis muitas klientiem – 95 % gadījumu zaļajā ceļā esošās muitas deklarācijas noformētas atbilstoši VID muitošanas standartā noteiktajām laika robežām, t.i., importam un eksportam līdz 4 stundām, tranzītam līdz 1,5 stundām.

1.tabula. **Stratēģijā noteikto rezultātīvo rādītāju izpilde 2020.gadā 1.mērķa “Klientu vajadzībām atbilstoši pakalpojumi – pazīstam savu klientu” ietvaros**

Darbības rezultāti	Rādītājs	Izpilde
Lielākā nodokļu maksātāju daļa maksā nodokļus labprātīgi – pilnā apmērā un savlaicīgi	Labprātīgas nodokļu saistību izpildes līmenis (nodokļu maksāšana), %	57,5
	Labprātīgas nodokļu saistību izpildes līmenis (deklarēšana), %	58,2
	Nodokļu ieņēmumus veidojošo komersantu īpatsvars no kopējā komersantu skaita, %	71,9
	Kopējā parāda īpatsvars pret kopbudžeta ieņēmumiem, %	9,4
Paaugstināta iekasēšanas produktivitāte un efektivitāte	Iekasētie ieņēmumi uz vienu VID darbinieku, tūkst. <i>euro</i>	2 734
	Viena iekasētā <i>euro</i> izmaksas, <i>euro</i>	0,0122

2.2. Uz uzticēšanos vērsta komunikācija un sadarbība – uzticamies savam klientam

2020.gadā VID īstenoja publisku komunikāciju, kas vērsta uz iespējami savlaicīgu un precīzu informācijas sniegšanu, kā arī sekmīgas un godīgas uzņēmējdarbības pozitīviem rezultātiem.

Ņemot vērā Covid-19 izraisīto krīzi un tās ietekmi uz uzņēmējdarbību, 2020.gadā jebkura komunikācija vērtējama kontekstā ar cilvēku bažām par veselību, sadzīves organizāciju un iespējām saglabāt savu darbu/personīgo ienākumu avotu. Savukārt uzņēmējiem, jo īpaši krīzes tieši un netieši skartajās nozarēs, būtiski bija ar darbības saglabāšanu saistīti jautājumi.

Komunikācijā par sekmīgu un godīgu uzņēmējdarbību VID neatslābstoši uzsvēra tiešo korelāciju starp godīgi veiktu nodokļu nomaksu un iespēju saņemt atbalstu no valsts dīkstāves vai bezdarbnieka pabalsta veidā.

2020.gadā VID īstenoja plašas un daudzveidīgas komunikācijas aktivitātes, t.sk. informācija VID tīmekļvietnē ar aktuālo informāciju sadaļā “Covid-19”, informācija nacionālajiem un reģionālajam plašsaziņas līdzekļiem, uzņēmēju organizācijām; informatīvi un skaidrojoši vizuālie materiāli, aktīva komunikācija sociālajās platformās, tiešsaistes semināri dažādām mērķauditorijām, personalizētas vēstules EDS attiecīgajiem iedzīvotāju un uzņēmēju segmentiem u.c., lai informētu un skaidrotu dažādām iedzīvotāju un uzņēmēju grupām pieejamos dīkstāves atbalsta pasākumus saistībā ar Covid-19 izplatību un valstī noteikto ārkārtējo situāciju.

Ievērojot labas pārvaldības principu savstarpējā sadarbībā un komunikācijā ar klientu, izstrādāts un VID tīmekļvietnē publicēts “Klientu un VID sadarbības standarts: zini un izproti savas klienta tiesības”, kurā VID klientiem skaidri aprakstītas tiesības saziņā ar VID nodokļu un muitas saistību izpildē, savukārt VID darbiniekiem noteikti pienākumi un izturēšanās veids pret klientu.

Lai katrs nodokļu maksātājs saņemtu skaidru un saprotamu informāciju un atbildes, izstrādāta komunikācijas matrica, kas paredz katrai klientu grupai atbilstošāko kanālu, valodu un saturu.

VID virtuālais asistents Toms

Pamatojoties uz nodokļu maksātāju sarunām ar virtuālo asistentu, Toma zināšanas nepārtraukti papildinātas un paplašinātas. Kopumā 2020.gadā Toms sniedza atbildes uz 210 973 jautājumiem par 30 nodokļu maksātājus interesējošām tēmām, tostarp:

- klientu saziņa ar VID – darba laiks, atrašanās vietas;
- reģistrācija VID – detalizēti par saimnieciskās darbības veicēju reģistrāciju;
- EDS izmantošana – pieslēgšanās iespējas, vispārēji jautājumi;
- gada ienākumu deklarācija – obligāta iesniegšana, attaisnoto izdevumu veidi, atmaksas un samaksas termiņi;
- attaisnotie izdevumi un mobilā lietotne;
- aizvien palielinoties fizisko personu skaitam, kas iesaistīti muitas formalitāšu kārtošā, kā arī tuvojoties jaunajām normatīvo aktu prasībām ar 2021.gada 1.jūliju attiecībā uz pasta sūtījumu deklarēšanu un PVN samaksu no pirmā centa, Toms sniedza atbildes arī uz jautājumiem par pasta sūtījumu muižošanu.

Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma (EMDAS)

Lai paātrinātu muitas formalitāšu kārtošā, EMDAS:

- ieviesta Elektroniskā transporta dokumenta (izejošā) funkcionalitāte;
- ieviesta importa muitas deklarāciju automātiskas izlaišanas funkcionalitāte;
- veikti Importa muitas deklarāciju funkcionalitātes un Pagaidu uzglabāšanas funkcionalitātes lietojamības uzlabojumi.

Uzsākta importa muitas procedūras automātiska preču izlaišana, kas tiek attiecināta uz komersantiem ar labu nodokļu nomaksas disciplīnu, kuri regulāri veic importa procedūras. Tādā veidā tiek atbalstīts un atvieglots godīgu komersantu bizness, vienkāršojot un paātrinot muitas procedūru noformēšanu.

Veiktas izmaiņas informācijas sistēmās, lai sagatavotos radītajām pārmaiņām saistībā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES.

Uzsākot e-komercijas direktīvas prasību ieviešanu, veikta muitas informācijas sistēmu pielāgošana, lai nodrošinātu PVN iekasēšanu par visiem pasta sūtījumiem no trešajām valstīm.

Vislatvijas čeku loterija

Izvērtēta un analizēta čeku loterijā iesniegtā informācija kopsakarā ar VID rīcībā jau esošo informāciju.

2020.gadā ir konstatēti 1 540 nodokļu maksātāji – kases čeku izsniedzēji, kuru PVN deklarācijā deklarētā kopējā darījumu vērtība ir mazāka par loterijai iesniegto čeku darījumu kopsummu, t.sk. kuru kopējā darījumu vērtība ir 0 *euro*, no kuriem 1 019 nodokļu maksātājiem veikti preventīvie pasākumi un to rezultātā:

- nosūtīti 157 brīdinājumi par izslēgšanu no VID PVN maksātāju reģistra un 11 nodokļu maksātāji izslēgti no VID PVN maksātāju reģistra;
- nodokļu maksātāji precizējuši PVN deklarācijas, tādējādi budžetā maksājama PVN palielināts par 1 885,21 tūkst. *euro*.

Pamatojoties uz čeku loterijā iegūtajiem datiem, veikti nodokļu nomaksas vecināšanas un kontroles pasākumi:

- 18 tematiskās pārbaudes, kurās par konstatētajiem pārkāpumiem piemērots naudas sods 9,3 tūkst. *euro* apmērā, 11 nodokļu maksātāji paši papildus deklarējuši maksājumus budžetā 84,6 tūkst. *euro* apmērā, t.sk. PVN – 67,0 tūkst. *euro*;
- 12 apsekošanas un trīs nodokļu auditi.

Preventīvo un nodokļu nomaksas vecināšanas pasākumu rezultātā ar čeku loterijas starpniecību 2020.gadā budžeta ieņēmumi palielināti par 1,93 milj. *euro*, savukārt pusotra gada laikā, t.i., no loterijas sākuma – 2019.gada 1.jūlija, budžeta ieņēmumi palielināti par 2,1 milj. *euro*.

Projekts “Nodokļu informācijas pakalpojumu modernizācija”

MAIS izstrādes 1.apakšprojekta ietvaros, t.sk. ERAF projekta “Nodokļu informācijas pakalpojumu modernizācija MAIS kodols” ietvaros:

- pabeigta procesa “Valsts amatpersonu sarakstu un valsts amatpersonu deklarāciju pieņemšana un apstrāde atbilstoši kompetencei” izstrāde un produkcijas vidē uzsākta valsts amatpersonu iesniegto deklarāciju apstrāde MAIS;

- pabeigta datubāzes (reģistra) uzturēšana, aktualizēšana un publiskas pieejamības nodrošināšanas atbilstoši kompetencei izstrāde. Šī posma ietvaros MAIS produkcijas vidē kopumā ieviesta 21 procesa funkcionalitāte;

- Latvijas Atvērto datu portālā <https://data.gov.lv/lv> (sadaļā “Ekonomika un uzņēmējdarbība”) publicētas piecas datu kopas.

MAIS izstrādes 2.apakšprojekta ietvaros turpinās ERAF projekta “Nodokļu informācijas pakalpojumu modernizācija (Maksājumu uzskaitē un uzkrājuma princips)” īstenošana, un tā ietvaros produkcijas vidē kopumā ieviestas 62 procesu funkcionalitātes.

Līdz ar minēto procesu funkcionalitāšu ieviešanu produkcijas vidē ir ieviests vienotais nodokļu konts un 2021.gada 1.janvārī uzsākta VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē atbilstoši uzkrāšanas principam.

Vienlaikus īstenota ārējās un iekšējās komunikācijas kampaņa, lai informētu sabiedrību par vienotā nodokļu konta ieviešanu.

Projekts “E-muita”

Projekts “E-muita (1.kārta)” noslēdzās 2020.gada 24.aprīlī, un tā aktivitāšu īstenošanas rezultātā:

- pilnveidoti 18 VID pamatdarbības procesi;
- pilnveidoti 39 VID muitas e-pakalpojumi;
- Latvijas Atvērto datu portālā publicētas četras datu kopas.

Ieguvumi muitas klientiem:

- paātrināta muitas deklarāciju apstrāde;
- vienkāršoti muietošanas procesi;
- elektronizēti aviokravu dokumenti;
- elektronizēti pieteikumi muitas atļaujām un pēcmuietošanai;
- elektronizētas muitas atļaujas;

▪ izveidota elektroniskā “vienkāršotā deklarācija pasta sūtījumiem fiziskām personām”.

2020.gadā uzsākta **projektā “E-muita (2.kārta)”** paredzēto aktivitāšu īstenošana:

▪ veikta Sabiedrības drošības un drošuma informācijas sistēmas 1.laidiena – pasta sūtījumiem (lai veiktu riska kontroli pasta sūtījumiem no trešajām valstīm) – 1.–3.posma izstrāde;

▪ izstrādāta koncepcija un darbu grafiks jaunas Automatizētās eksporta sistēmas un Tranzīta kontroles sistēmas 2 izstrādei, kas aizstās esošo EMDAS Eksporta kontroles sistēmu un Tranzīta kontroles sistēmu;

▪ uzsākts darbs pie EMDAS 2 – Automatizētās eksporta sistēmas (AES) un Tranzīta kontroles sistēmas 2 (TKS2) 1.posma izstrādes.

2.tabula. **Stratēģijā noteikto rezultātīvo rādītāju izpilde 2020.gadā 2.mērķa “Uzticēšanos vērsta komunikācija un sadarbība – uzticamies savam klientam” ietvaros**

Darbības rezultāti	Rādītājs	Izpilde
Pieaugusi sabiedrības uzticēšanās VID, kas veicina labprātīgu nodokļu saistību izpildi (51,2 % 2018.gadā)	Sabiedrības uzticēšanās VID līmenis, % (pēc Valsts kancelejas pasūtītā pētījuma rezultātiem)	39,3
	Tiesās pārsūdzēto VID lēmumu īpatsvars, %	28,4
Palielinājusies VID e-pārvaldes efektivitāte	E-indekss, punkti (maks. 100)	— ¹
Augsts klientu apmierinātības līmenis ar VID darbinieku apkalpošanas kvalitāti	VID iedzīvotājiem sniegtie pakalpojumi novērtēti kā teicami vai labi, % (pēc Valsts kancelejas pasūtītā pētījuma rezultātiem)	65,8
	Klientu apmierinātības līmenis – vidējais vērtējums 10 ballu sistēmā (pēc VID pasūtītā pētījuma rezultātiem)	7,91

Darbības rezultāti	Rādītājs	Izpilde
Veicināta nevalstiskā sektora iesaiste labprātīgas nodokļu saistību izpildes paaugstināšanā	Nozaru asociāciju apmierinātības vērtējums par sadarbību ar VID, vidējais vērtējums 10 ballu sistēmā (pēc VID veiktā pētījuma rezultātiem)	7,67

¹ VARAM pētījums tiek veikts reizi divos gados, par 2020.gadu nav veikts.

2.3. Vieda uzraudzība godīgas uzņēmējdarbības vides un labklājības veicināšanai – palīdzam mainīt saistību izpildes uzvedību, daloties ar informāciju un zināšanām

Lai veicinātu godīgu konkurenci uzņēmējdarbībā un labprātīgu nodokļu saistību izpildi, **ēnu ekonomikas mazināšanai** VID 2020.gadā īstenoja gan preventīvos, gan kontroles pasākumus.

Gada ienākumu deklarāciju iesniedzējiem, kuriem par 2019.gadu konstatēta starpība starp ienākumiem un kredīta apgrozījumu banku kontā virs 20 tūkst. *euro*, 2020.gadā tika nosūtītas 12 402 vēstules ar aicinājumu pārskatīt deklarētos ienākumus.

2020.gadā tika turpināts darbs arī ar fiziskajām personām, kurām par 2018.gadu konstatēta starpība starp ienākumiem un kredīta apgrozījumu bankas kontā virs 300 tūkst. *euro*, un tika nosūtītas vēstules ar aicinājumu pārskatīt deklarētos ienākumus. Tā rezultātā 36 fiziskās personas deklarējušas papildu maksājumus budžetā 330,8 tūkst. *euro* apmērā, kā arī fiziskās un juridiskās personas iesniegušas 118 pārskatus, deklarācijas vai to precizējumus.

Savukārt veikto nodokļu kontroles pasākumu rezultātā kopā novērsti nodokļu zaudējumi **66,4 milj. *euro*** apmērā, t.sk.:

- 57,4 milj. *euro* – papildus aprēķināti nodokļi (nodokļu audits, datu atbilstības pārbaudēs, nodokļu apmēra precizēšanā, nodokļu aprēķinos pēc kriminālprocesa virzītāja pieprasījuma);
- 6,1 milj. *euro* – PVN zaudējumi, kas novērsti, izslēdzot no VID PVN maksātāju reģistra nodokļu maksātājus, kuriem netika veikti PVN papildu aprēķini;
- 2,9 milj. *euro* – nodokļu maksātāji paši papildus deklarējuši nodokļus (tematiskajās pārbaudēs, datu atbilstības pārbaudēs, riska analīzes laikā un līdz nodokļu auditam).

2020.gadā salīdzinājumā ar 2019.gadu nodokļu kontroles rezultātā novērsto nodokļu zaudējumu apjoms ir samazinājies par 33,2 milj. *euro* jeb 33 %, ko ietekmēja:

- nodokļu kontroles pasākumu skaita samazinājums, ņemot vērā ārkārtējās situācijas izsludināšanu, jo lielāka daļa pārbažu veicēju tika iesaistīti valstī noteikto atbalsta pasākumu nodrošināšanā nodokļu maksātājiem;
- “reālā laika pārbaudes” principa piemērošana nodokļu kontroles pasākumos, t.i., nodokļu maksātāju darbība uzraudzīta arī par periodu, kurā notiek pārbaude. Lai mazinātu iespējas nodokļu maksātājam nodokļu audita laikā turpināt radīt zaudējumus valsts budžetam, tiek turpināta reālā laika pārbaudes principa piemērošana nodokļu auditu procesā, 2020.gadā minēto principu piemērojot 65 nodokļu audits jeb 30 % no kopējā veikto nodokļu auditu skaita.

Lai nodrošinātu muitas maksājumu atbilstošu piemērošanu, 2020.gadā, īstenojot uz risku analīzes rezultātiem balstītus muitas kontroles pasākumus preču muietošanas brīdī un pēcmuietošanā, novērsti iespējamie zaudējumi 2,3 milj. *euro* apmērā.

2020.gadā viens no VID galvenajiem uzdevumiem bija nodokļu nomaksas veicināšana, ļaujot nodokļu maksātājiem labprātīgi pildīt saistības, tādējādi sekmējot pozitīvu sadarbību saskaņā ar principa “Konsultē vispirms” mērķi.

Principa “Konsultē vispirms” piemērošana

VID 2020.gadā “**Konsultē vispirms**” princips kopējā novērtējumā guva 84,8 %, kas ir par 6 procentpunktiem vairāk nekā gadu iepriekš. Tostarp klientu novērtējuma indekss bija 75,8 %, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir palielinājies par 7,8 procentpunktiem.

Lai nodrošinātu vienotu izpratni par administratīvā soda sankciju piemērošanas principiem, pamatojoties uz tā samērīgumu pret konkrēto

pārkāpumu, **izstrādātas vadlīnijas administratīvo pārkāpumu piemērošanai** “Vadlīnijas par administratīvo sodu sankciju piemērošanas principiem Valsts ieņēmumu dienesta kompetencē esošo administratīvo pārkāpumu lietās”.

Nodokļu administrēšanas jomā “Konsultē vispirms” princips piemērots:

- 101 932 fiziskajām personām, nosūtot uzaicinājumu iesniegt gada ienākumu deklarāciju;
- 3 382 nodokļu maksātājiem par neprecīzi iesniegtiem Paziņojumiem par fiziskai personai izmaksātajām summām;
- 2 888 nodokļu maksātājiem par korektu darba devēja ziņojumu aizpildīšanu gadījumā, kad darbiniekiem izmaksāti dīkstāves pabalsti;
- 1 404 fiziskajām personām nosūtītas vēstules un 2 394 informētas telefoniski par ienākumu no darījumiem ar nekustamajiem īpašumiem deklarēšanu, kā rezultātā papildus aprēķināts IIN 6031,69 tūkst. *euro*;
- 458 nodokļu maksātājiem, kuriem reģistrēts prioritārais pamatdarbības veids “Elektroenerģijas ražošana”, par nepieciešamību izvērtēt deklarāciju iesniegšanu;
- 196 nodokļu maksātājiem, kuri uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijās par 2019.gadu uzrādījuši aprēķinātās dividendes, bet nav iesnieguši paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām;
- 195 nodokļu maksātājiem, kuriem 2019.gadā ienākumi mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijās vai no kokmateriālu un/vai augoša meža pārdošanas pārsniedza 40 000 *euro*, bet nav reģistrēti kā PVN maksātāji.

Muitas jomā “Konsultē vispirms” princips piemērots:

- 75 gadījumos muitas atļauju uzraudzībā, veicot kontroles pasākumus;
- datu atbilstības pārbaudēs – 229 nodokļu maksātāji labprātīgi novērsuši konstatētās neatbilstības. Datu atbilstības pārbaūžu rezultātā papildus aprēķināti 1 025,8 tūkst. *euro* un labprātīgi koriģētās summas 510,6 tūkst. *euro* apmērā;
- 811 gadījumos, veicot pēcmuitošanas pārbaudes un pieņemot lēmumus par drošības naudas ieskaitīšanu valsts budžetā vai atmaksāšanu;

- 10 deklarētājiem, kuri bija pieļāvuši visvairāk kļūdu, noformējot eksporta deklarācijas, nosūtītas vēstules “Par eksporta un reeksporta deklarāciju noformēšanu”;

- 356 gadījumos pieņemti lēmumi par atbrīvošanu no administratīvās atbildības, uzskatot fiziskas vai juridiskas personas pārkāpumu muitas jomā par maznozīmīgu.

Princips **“Konsultē vispirms”** 2020.gadā piemērots **705 kontroles pasākumos**, kuru rezultātā nodokļu maksātāji paši papildus deklarēja nodokļus **2,9 milj. *euro*** apmērā. Princips “Konsultē vispirms” piemērots:

- 422 gadījumos, sniedzot konsultācijas par normatīvo aktu piemērošanu;
- 148 gadījumos, veicot pārrunas ar uzņēmumu amatpersonām par algas palielināšanu;
- 131 gadījumā, aicinot labot deklarācijas par periodiem, kuri netiek auditēti.

Nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā “Konsultē vispirms” principa ietvaros, informējot nodokļu maksātājus par konstatētajiem pārkāpumiem vai neatbilstībām, 340 gadījumos nodokļu maksātāji paši novērsuši pārkāpumus.

Pasākumi “aploksņu algu” riska mazināšanai

2020.gadā:

- izstrādāta VID rokasgrāmata “Nedeklarēto darba ienākumu samazināšanai”;
- organizēti **20 izglītojoši semināri** saistībā ar nelegālo nodarbinātību un “aploksņu algām” nodokļu maksātājiem;
- preventīvo pasākumu rezultātā **legalizēti 1 100 darba ņēmēji** un veiktas papildu iemaksas budžetā **1 500,7 tūkst. *euro*** apmērā;
- veiktas 330 darba devēju tematiskās pārbaudes, 60 gadījumos piemērots **naudas sods 39,7 tūkst. *euro*** apmērā, veiktā preventīvā darba rezultātā 176 nodokļu maksātāji paši ir novērsuši konstatētos pārkāpumus un iemaksai budžetā papildus ir deklarējuši VSAOI un IIN 448,8 tūkst. *euro* apmērā;
- saistībā ar “aploksņu algām” veikti **36 nodokļu auditi**, kuros papildus aprēķinātas VSAOI un soda nauda **6735,9 tūkst. *euro*** apmērā, kā arī IIN un soda nauda **3 062,7 tūkst. *euro*** apmērā;

- 222 nodokļu maksātāji veicināšanas pasākumu ietvaros papildus ir deklarējuši VSAOI un IIN 379,4 tūkst. *euro* apmērā;

- VID Nodokļu un muitas policijas pārvaldes lietvedībā uzsākti **18 kriminālprocesi**. Pieci kriminālprocesi 2020.gadā tika nosūtīti kriminālvajāšanas uzsākšanai.

Kontroles pasākumu rezultātā visvairāk papildu maksājumi budžetā saistībā ar “aploksņu algām” tika aprēķināti nodokļu maksātājiem, kuru darbība saistīta ar transportu un apsardzes pakalpojumiem.

Noziedzīgu nodarījumu atklāšana un novēršana

Valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā 2020.gadā:

- uzsākti **1 189 kriminālprocesi**, kas ir par 4 % mazāk nekā 2019.gadā;
- kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti **279 kriminālprocesi**, kas ir par 2 % vairāk nekā 2019.gadā;

- kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītajos kriminālprocesos konstatēto valstij nodarīto zaudējumu apmērs bija **12,3 milj. euro**, kas ir par 48 % vairāk nekā 2019.gadā;

- kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto kriminālprocesu ietvaros novērsta kaitējums gadījumos, kad to ir iespējams aprēķināt, bija **1,2 milj. euro**, kas ir par 71 % mazāk nekā 2019.gadā;

- manta, kas atzīta par noziedzīgi iegūtu un kuru nolemts ieskaitīt valsts budžetā, bija **1,1 milj. euro** apmērā, kas ir par 26 % mazāk nekā 2019.gadā;

- atklāta un pārtraukta **18 ONG** darbība, no tiem deviņu – valsts ieņēmumu jomā, sešu – akcīzes preču jomā un trīs – narkotisko vielu jomā, kas kopumā ir par vienu ONG mazāk nekā 2019.gadā;

- uzsākti **20 kriminālprocesi** par skaidras naudas nedeklarēšanu vai nepatiesu deklarēšanu un/vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, pieci kriminālprocesi nosūtīti kriminālvajāšanas uzsākšanai. Izņemta pārvadātā skaidra nauda **54,3 tūkst. euro** apmērā;

- uzsākti **35 kriminālprocesi** par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, no tiem **17 kriminālprocesi** par skaidras naudas nedeklarēšanu vai nepatiesu deklarēšanu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti **12 kriminālprocesi**.

Būtiskākie atklātie noziedzīgie nodarījumi

Apturēts grupējums, kurš nodarbojās ar PVN izkrāpšanu, kas izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot zaudējumus valsts budžetam vairāk nekā 875 000 *euro* apmērā. Kratīšanu laikā atrasta un izņemta skaidra nauda 25 000 tūkst. *euro* apmērā, kā arī narkotikas, ieroči un granāta. Uzsākts kriminālprocess par izvairīšanos no nodokļu nomaksas organizētā grupā.

Foto: VID

Foto: VID

Kurzemē atklāta nelikumīga tabakas izstrādājumu glabātava. Izņemtas apmēram 10 tonnas sasmalcinātas tabakas, 14 tonnas tabakas lapu, 500 litri dīzeļdegvielas un tabakas smalcināšanas iekārta. Uzsākts kriminālprocess par tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu lielā apmērā.

Apturēta organizētas personu grupas darbība, kura legalizēja narkotiku kontrabandas ceļā iegūtos noziedzīgos līdzekļus lielā apmērā. Izņemta skaidra nauda – 108 000 *euro*, 4 010 ASV dolāru un 37 450 Krievijas Federācijas rubļu, kā arī kriminālprocesam nozīmīgi pierādījumi. Uzsākts kriminālprocess par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

Foto: VID

Atklājot nelikumīgu jūras konteineru saturu apmaiņu, konstatēta arī nelegāla alkohola glabātava, kopumā izņemti vairāk nekā 16,5 tūkst. litri alkohola, uzsākts kriminālprocess par nelikumīgu alkoholisko dzērienu glabāšanu un pārvietošanu lielā apmērā.

Nozīmīgākie kriminālvajāšanas uzsākšanai 2020.gadā prokuratūrai nosūtītie kriminālprocesi:

- pret trijām fiziskām personām par izvairīšanos no nodokļu nomaksas vairāk nekā 2,5 milj. *euro* apmērā;
- pret sešām personām par izvairīšanos no nodokļu nomaksas 1,4 milj. *euro* apmērā un šo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu;
- pret personu par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju lielā apmērā saistībā ar skaidras naudas nedeklarēšanu 243 000 ASV dolāru un 36 000 *euro* apmērā;
- pret divām personām par izvairīšanos no nodokļu nomaksas 1 milj. *euro* apmērā un šo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

Īstenojot uz risku analīzi balstītus muitas kontroles pasākumus, ierobežota kontrabandas, sabiedrībai bīstamu un nedrošu preču nokļūšana brīvā apgrozījumā. Patērētājiem bīstamu preču ieviešanas aizliegumu skaits pieaudzis par 51,44 %, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

VID darbības rezultātā 2020.gadā tika izņemtas akcīzes preces un narkotiskās vielas:

- cigaretes – 144 636 435 gab.;
- alkoholiskie dzērieni – 39 994 litri;
- degviela – 65 681 litrs;
- narkotiskās vielas, kuras apstiprinātas ekspertīzē, – 3658 grammi.

Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2014.–2021.gada programmas “**Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana**” ietvaros uzsākta divu projektu īstenošana:

- Ekonomisko noziegumu novēršana un apkarošana robežšķērsošanas vietā “Terehova”;
- Tiesībsargājošo iestāžu sadarbības veicināšana ekonomisko noziegumu novēršanā un apkarošanā Latvijā”.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana

Lai veicinātu cīņu pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, 2020.gadā:

- veiktas **769** uz riska analīzi balstītas **klātienēs pārbaudes un 114 neklātienēs pārbaudes**;
- kopumā par pieņemtajiem **295** lēmumiem piemērotas sankcijas 278 980 *euro* apmērā, t.sk. par pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem pieņemti **186 lēmumi** par sankciju piemērošanu 177 500 *euro* apmērā;
- 697 pārbaudēs konstatēts, ka NILLTPFN likuma subjektu darbība 78,9 % gadījumu atbilst NILLTPFN likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasībām, kas ir par 1,9 procentpunktiem vairāk nekā plānots 2020.gadā (77 %);
- veikta NILLTPFN likuma subjektu anketēšana un izstrādāti sektorālie riska novērtējumi;
- organizēti četri semināri par NILLTPFN likuma piemērošanu likuma subjektiem un uzraudzības institūciju pārstāvjiem, **apmācītas 511 personas**;

▪ EDS **E-apmācību moduli** publicēts jauns kurss “Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma normu piemērošana” un *Youtube* kanālā ievietoti divi videosemināri;

▪ sniegtas **1 515** konsultācijas telefoniski, klātienē un elektroniski;

▪ pārbaužu rezultātā sagatavots **21 materiāls** nosūtīšanai tiesībsardzības iestādēm.

Saskaņā ar NILLTPFN pasākumu plānā 2020.–2022.gadam noteikto VID ir īstenojis vairākus būtiskus pasākumus:

▪ izstrādāts riska novērtējums VID uzraudzībā esošajām subjektu grupām, kas iekļauts FID izstrādātajā riska novērtējuma projektā;

▪ izstrādāts risinājums jeb koncepcija ziņošanas par aizdomīgiem darījumiem kārtības vienkāršošanai, t.sk. paredzot paralēlās aizdomīgu darījumu ziņošanas sistēmas izbeigšanu un informācijas par aizdomīgiem darījumiem paziņošanu FID un VID vienā kanālā, kā arī izstrādāts jauns MK noteikumu projekts par ziņojumiem par aizdomīgiem darījumiem un sliekšņa deklarācijām;

▪ veikts darbs ar gada ienākumu deklarāciju iesniedzējiem, kuriem par 2019.gadu konstatēta starpība starp ienākumiem un kredīta apgrozījumu banku kontā virs 20 tūkst. *euro*. 2020.gadā tika nosūtītas 12 402 vēstules ar aicinājumu pārskatīt deklarētos ienākumus;

▪ aktualizētas vadlīnijas par riska valstīm, pilnveidoti un aktualizēti vairāki VID iekšējie noteikumi, uzraudzības vajadzībām VID ir izstrādājis NVO riskus.

3.tabula. **Stratēģijā noteikto rezultātīvo rādītāju izpilde 2020.gadā 3.mērķa “Vieda uzraudzība godīgas uzņēmējdarbības vides un labklājības veicināšanai – palīdzam mainīt saistību izpildes uzvedību, daloties ar informāciju un zināšanām” ietvaros**

Darbības rezultāti	Rādītājs	Izpilde
Principa “Konsultē vispirms” piemērošanas un preventīvo pasākumu rezultātā pieaug labprātīga neatbilstību un pārkāpumu novēršana	Nodokļu maksātāju, kuri nodokļu nomaksas veicināšanas pasākumu laikā paši precizē deklarācijas, īpatsvars no visiem nodokļu maksātājiem, kuriem ir uzsāktas nodokļu nomaksas veicināšanas darbības, %	30,0
	Veikto preventīvo pasākumu rezultātā nodokļu maksātāju pašu novērstās neatbilstības PVN deklarācijā, aprēķinot papildus maksājamo PVN budžetā vai samazinot pārmaksātā PVN summas apmēru, milj. <i>euro</i>	22,6
Samazinājusies sabiedrības daļa, kas nepilda normatīvajos aktos noteiktās saistības	Ēnu ekonomikas īpatsvars, %	<i>Pētījums nav veikts</i>
	Tabakas izstrādājumu nelikumīgas aprites novērtējums, % (<i>par 2019.gadu</i>)	13,6
	Nedeklarēto darba ienākumu īpatsvars komercsektorā, % (<i>par 2019.gadu</i>)	17,3
	Muitas fizisko kontroļu rezultativitāte, %	27,57
Panākta organizētās noziedzības ierobežošana	Pārtraukta organizētās noziedzības grupējumu darbība, skaits	18
	Kriminālvajāšanas uzsākšanai nodoto kriminālprocesa īpatsvars prioritārajās jomās no visiem kriminālvajāšanas uzsākšanai nodotajiem procesiem, %	83,9
Samazināti noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riski	NILLTPFN likuma subjektu īpatsvars, kuru darbība atbilst NILLTPFN likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasībām, %	78,9

2.4. Profesionāli, lojāli, godīgi, atbildīgi un uz sadarbību vērsti darbinieki

Sekmēta vadītāju un darbinieku pašattīstība un izaugsme

Turpinot mācīšanās kultūras maiņu VID, organizēti informatīvie pasākumi par profesionālo izaugsmi un attīstību, mācīšanos un attīstības metodēm (modelis 70:20:10). Īstenojot projektveida mācības:

- turpinājās mācības “Stratēģiski svarīgu kompetenču attīstība”, kurās fokuss vērsts uz kompetences “Sadarbība” attīstību;
- uzsāktas mācības “Veiksmīga un uz situācijas risinājumu vērsta rezultatīvā saziņa pa tālruni, klātienē un rakstiski”, kuru ietvaros izstrādāts e-kurss;
- īstenotas septiņu grupu supervīzijas mācību projektā “Profesionālā pilnveide ar supervīziju”;
- izstrādāts un pilnveidots karjeras plānotājs, veicinot VID nodarbināto pašattīstību un profesionālo izaugsmi.

Radītas attālinātā darba iespējas

Ņemot vērā Covid-19 izplatības radītās sekas un valstī noteikto ārkārtējo situāciju, atbalstot elastīgākus darba nosacījumus un attālinātā darba iespējas, apzināta informācija par amatiem, kuru pienākumus nevar veikt attālināti, izveidota nepieciešamā infrastruktūra un izstrādāta drošas attālinātā darba vietas koncepcija. Par attālinātā darba iespējām saskaņoti 1 658 VID nodarbināto iesniegumi, un uz 2020.gada 31.decembri attālināti strādājis 1 571 VID nodarbinātais.

Ieviests VID iekšējais virtuālais asistents

Virtuālā asistente Anna pieejama VID iekšējā tīmekļvietnē un spēj atbildēt uz darbinieku jautājumiem par VID iekšējiem noteikumiem un darba organizāciju.

Pilnveidoti VID procesi

Optimizēts nodokļu maksātāju lietu administrēšanas process, ievērojot papīra dokumentu apjoma samazināšanos, kā arī veikti pasākumi lietu sakārtošanai un ilgstoši nesakārtoto dokumentu izvietošanai lietās, lietu glabātavas optimizētas no 10 uz astoņām.

Automatizēta nodarbināto korespondences iekšējā aprīte

VID nodarbinātajiem nodrošināta iespēja DVS iesniegt elektroniski 17 iesniegumu veidus, kas ir par septiņiem vairāk nekā iepriekšējā gadā. Kopumā DVS elektroniski iesniegto VID nodarbināto iesniegumu skaits ir palielinājies par 32 %.

Īstenota darba vides un telpu izmantošanas koncepcija

Īstenota koncepcija par telpu funkcionalitātes piemērošanu dažādām darba vidēm (individuālam darbam, sadarbībai, atpūtai), universālais dizains, ēkas tehniskais stāvoklis ar mūsdienīgu ventilāciju, kondicionēšanu, energoefektivitāti Rēzeknē un Bauskā.

Optimizēts autoparks

- autoparks samazināts par 22 transportlīdzekļiem un uzsākta sešu jaunu transportlīdzekļu noma kinologu vajadzībām;
- visiem VID transportlīdzekļiem uzstādītas telemātikas iekārtas braucienu maršrutu sekošanai un modernizēta transportlīdzekļu uzraudzības un kontroles sistēma, kas nodrošina automātisku maršrutu (ceļazīmju) ģenerēšanu.

VID vērtību vēstneši

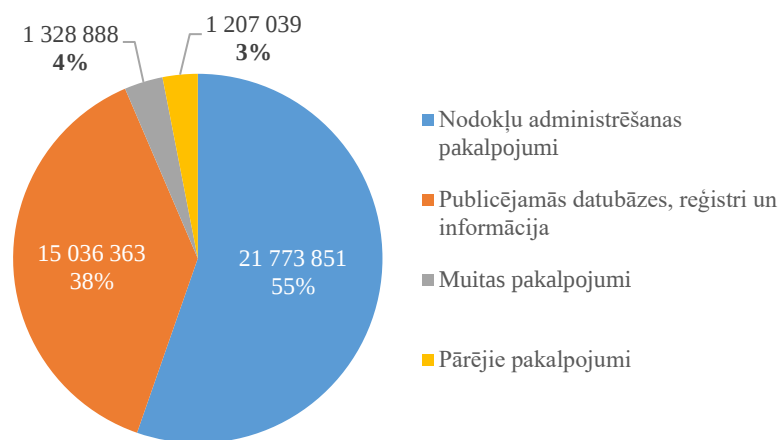
Lai veicinātu VID vērtību iedzīvināšanu, tostarp radot pozitīvu VID tēlu sabiedrībā, kā arī īstenotu efektīvu iekšējo komunikāciju, izveidota un aktīvi turpina darbību VID vērtību vēstnešu kustība, organizējot komunikāciju un saziņu (aptaujas) par VID nodarbinātajiem aktuāliem jautājumiem.

4.tabula. **Stratēģijā noteikto rezultātīvo rādītāju izpilde 2020.gadā 4.mērķa “Profesionāli, lojāli, godīgi, atbildīgi un uz sadarbību vērsti darbinieki” ietvaros**

Darbības rezultāti	Rādītājs	Izpilde
“Godīgums” – VID darbinieku rīcība veicina VID prestižu	Nodokļu maksātāju un muitas klientu īpatsvars, kuri VID darbinieku uzvedību nodokļu piedziņas, nodokļu kontroles un muitas kontroles pasākumos vērtē kā godprātīgu, % vidējais svērtais (<i>pēc VID pasūtītā pētījuma rezultātiem</i>)	87,9

3. VID sniegto pakalpojumu statistika

2020.gadā VID klientiem bija pieejami 230 publiskie pakalpojumi, t.sk. 228 jeb 99,1 % pakalpojumu pieprasīšana un/vai saņemšana tika nodrošināta elektroniski. Savukārt klātienē varēja pieteikt un saņemt divus pakalpojumus: “Skaidras naudas deklarācija” un “Akcīzes preču pārvietošanas paziņojums”.

3.att. VID sniegto pakalpojumu skaits sadalījumā pa pakalpojumu grupām 2020.gadā

Kopumā VID 2020.gadā nodrošināja klientiem 39 346 141 pakalpojumu, kas ir par 11,5 % vairāk nekā iepriekšējā gadā.

No kopējā VID sniegto pakalpojumu klāsta 2020.gadā VID klienti visvairāk izmantoja nodokļu administrēšanas pakalpojumus, kas veidoja 55 % no kopējā VID sniegto pakalpojumu klāsta. Kopumā tika sniegts 21 773 851 nodokļu administrēšanas pakalpojums, kas ir par 3 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. Visvairāk tika nodrošināti šādi pakalpojumi:

- paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām – 12 641 548;
- budžeta maksājumu nomaksas stāvoklis – 2 327 052;
- darba devēja ziņojums – 1 173 902.

VID publiskojamo datubāzu un reģistru informāciju nodokļu maksātāji izmantoja 15 036 363 gadījumos, kas ir par 34 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. VID publiskojamās datubāzēs visbiežāk tika izmantota informācija no:

- nodokļu parādnieku reģistra – 8 826 971;
- VID PVN maksātāju reģistra – 2 400 466;
- valsts amatpersonas deklarācijas publicējamās daļas – 1 980 217;
- speciālo atļauju (licenču) un izziņu reģistra darbībām ar akcīzes precēm – 1 003 765;
- fizisko personu, kuras veic saimniecisko darbību, reģistra – 365 302.

Muitas jomā tika nodrošināti 1 328 888 pakalpojumi, to skaitā vispieprasītākie bija:

- akcīzes preču pārvietošanas paziņojums – 370 823;
- muitas procedūra – tranzīts – 330 778;
- muitas procedūra – eksports – 169 374;
- muitas procedūra – laišana brīvā apgrozībā – 200 455;
- pagaidu uzglabāšanas deklarācija preču novietošanai pagaidu uzglabāšanas vietā – 100 627.

Pārējie pakalpojumi tika nodrošināti 1 207 039 gadījumos, to skaitā bija:

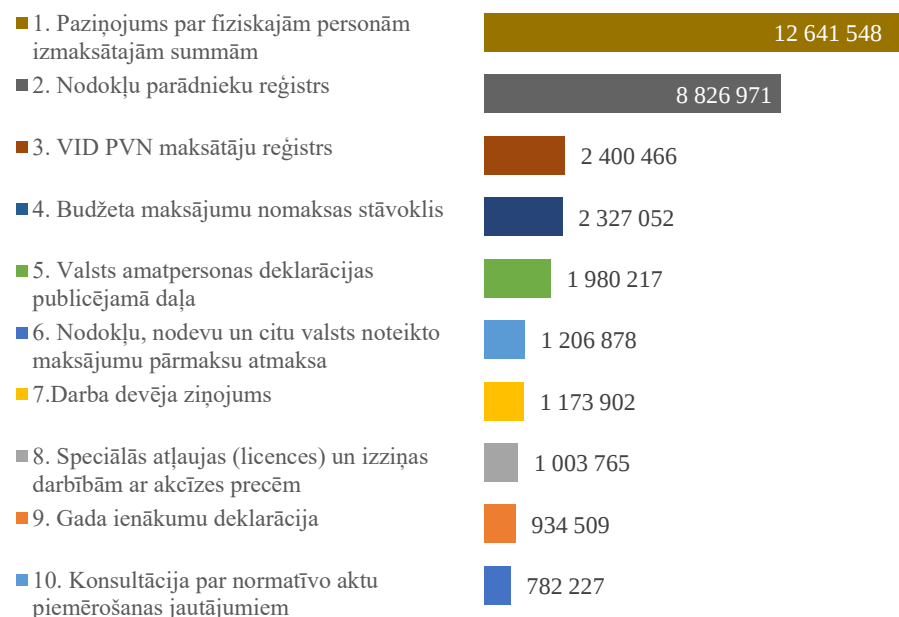
- konsultācijas par normatīvo aktu piemērošanu – 782 227;
- akcīzes jomas pakalpojumi – 165 379;
- e-pakalpojumi valsts pārvaldes portālā www.latvija.lv – 106 383;
- pakalpojumi valsts amatpersonām – 80 458;
- atbildes uz iesniegumiem par VID kompetencē esošiem jautājumiem – 71 840;
- VID uzziņa par privātpersonas tiesībām tās konkrētajā tiesiskajā situācijā – 534;
- maksas pakalpojumi – 218, iekasējot budžetā 15 355 euro.

5.tabula. 2020.gadā sniegtie VID maksas pakalpojumi

Maksas pakalpojums*	Skaits
Stingrās uzskaites plombu realizācija	109
Atzinums par iezīmēto (marķēto) naftas produktu atbilstību Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām	85
Analīžu veikšana Kombinētās nomenklatūras koda un TARIC koda noteikšanai	16
Preču muietošana ārpus muitas iestādes atrašanās vietas vai darba laika	8

*Saskaņā ar MK 2018.gada 19.jūnija noteikumiem Nr.345 "VID maksas pakalpojumu cenrādis".

Savukārt 10 visbiežāk saņemtie pakalpojumi veido 85 % no visiem sniegtajiem pakalpojumiem.

4.att. "Top 10 pakalpojumi" ar lielāko pakalpojuma saņēmēju skaitu 2020.gadā

5.att. Nozīmīgākie VID pakalpojumu pieteikšanas un saņemšanas kanāli

Tālruna sarunu ar klientiem kvalitātes uzraudzībai izstrādātas vadlīnijas, lai nodrošinātu klienta vajadzībām atbilstošu saziņas valodu un iedzīvinātu atvērtu un uz sadarbību vērstu saziņu ar nodokļu maksātājiem.

2020.gadā konsultatīvajā tālrunī sniegto konsultāciju skaits palielinājies par 60 %, ko ietekmēja Covid-19 pandēmijas dēļ ierobežotās pakalpojumu saņemšanas iespējas klātienē. Konsultatīvā tālruna sasniedzamības paaugstināšanai ieviesta nodokļu konsultantu specializācija, sadalot fizisko un juridisko personu jautājumus. Tas sekmēja neatbildēto zvanu īpatsvara un gaidīšanas laika zvanu rindā samazināšanos.

4. Finanšu resursi un to izlietojums

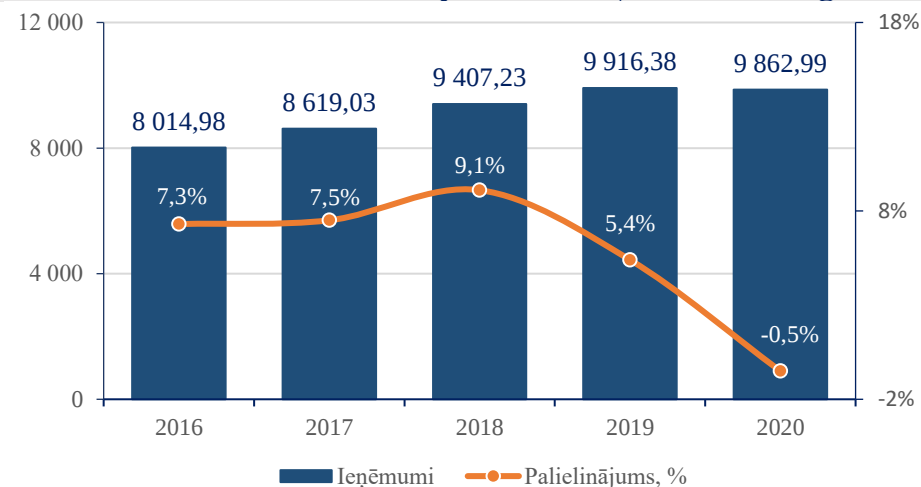
4.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Saskaņā ar likumu “Par valsts budžetu 2020.gadam” un finanšu ministra 2020.gada rīkojumiem VID 2020.gadā izlietoja budžetā piešķirtos finanšu līdzekļus atbilstoši apstiprinātajām pamatbudžeta programmu, apakšprogrammu, pasākumu resursu izdevumu segšanai (ieņēmumi) un plānoto izdevumu tāmēm un finansēšanas plāniem.

6.tabula. VID 2020.gada budžeta finansējums un tā izlietojums, *euro*

Nr. p.k.	Finansiālais rādītājs	2019.gadā (faktiskā izpilde)	2020.gadā	
			apstiprināts likumā un finanšu ministra rīkojumus	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	122 452 919	221 559 840	221 307 487
1.1.	dotācija	121 457 939	219 644 712	219 644 712
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	195 204	283 439	195 991
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	785 076	1 083 888	918 983
1.4.	transferti	14 700	547 801	547 801
2.	Izdevumi (kopā)	122 506 093	221 620 694	18 159 480
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	111 251 173	208 496 401	175 908 080
2.1.1.	kārtējie izdevumi	111 051 417	113 026 230	112 219 352
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	179 799	95 048 201	63 266 759
2.1.3.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	19 957	265 803	265 802
2.1.4.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	156 167	156 167
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	11 254 920	13 124 293	12 251 400

4.2. VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi 2020.gadā

6.att. VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi 2016.–2020.gadā, milj. *euro*

VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi 2020.gadā bija 9862,99 milj. *euro*, kas ir par 640,42 milj. *euro* jeb 6,1 % mazāk nekā plānots, t.sk. nodokļu ieņēmumi iekasēti 9368,03 milj. *euro* apmērā jeb par 6,6 % mazāk nekā plānots, bet nenodokļu ieņēmumi iekasēti 494,96 milj. *euro* apmērā jeb par 4,1 % vairāk nekā plānots.

2020.gadā VID administrētie nodokļu un nenodokļu ieņēmumi valsts kopbudžetā tika iekasēti par 53,39 milj. *euro* jeb 0,5 % mazāk nekā 2019.gadā.

Ieņēmumu samazinājumu ietekmēja gan 2020.gada pavasarī ieviestie pasākumi Covid-19 izplatības ierobežošanai un pēc ārkārtējās situācijas atcelšanas saglabātie ierobežojumi vasaras periodā, gan otrās ārkārtējās situācijas izsludināšana 2020.gada 9.novembrī, kad tika ieviesti vēl stingrāki saimniecisko darbību ierobežojoši pasākumi nekā pavasarī.

Budžeta programmu un apakšprogrammu izlietojums un to darbības rezultāti

VID 2020.gadā piešķirtie valsts budžeta līdzekļi tika apgūti 221,3 tūkst. *euro* jeb 99,4 % apmērā no plānotā apmēra.

7.tabula. Programmu un apakšprogrammu īstenošanai piešķirtā finansējuma izlietojums 2020.gadā

Programma/ apakšprogramma	2020.gadā izlietotais finansējums	
	tūkst. <i>euro</i>	% no plānotā
33.00.00 programma "Valsts ieņēmumu un muitas politikas nodrošināšana"	121 230,0	99,4
62.09.00 apakšprogramma "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana"	2 937,7	83,6
71.07.00 apakšprogramma "Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētie projekti"	33,4	22,1
73.02.00 apakšprogramma "Atmaksas valsts pamatbudžetā par citu ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu finansējumu"	154,2	100,0
73.06.00 apakšprogramma "Eiropas Komisijas (kopā ar iesaistītajām dalībvalstīm) un tabakas ražotāju nolīgumu ietvaros piešķirtie finanšu līdzekļi"	376,1	63,7
73.07.00 apakšprogramma "Eiropas Kopienas finansētie projekti iekšējā tirgus uzlabošanai nodokļu un muitas sistēmā"	291,3	100,0
73.08.00 apakšprogramma "Valsts ieņēmumu dienesta īstenotie projekti finansiālo interešu aizsardzības jomā"	273,4	90,0
99.00.00 apakšprogramma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem"	62 859,5	66,4

4.3. Prioritāro pasākumu īstenošanai piešķirtais finansējums

Ministru kabinets, izskatot prioritāro pasākumu pieteikumus, t.i., pasākumus, kas atbilst Latvijas Nacionālajam attīstības plānam 2014.–2020.gadam un citiem attīstības plānošanas dokumentiem, apstiprināja finansējumu VID septiņu prioritāro pasākumu īstenošanai 2020.gadā.

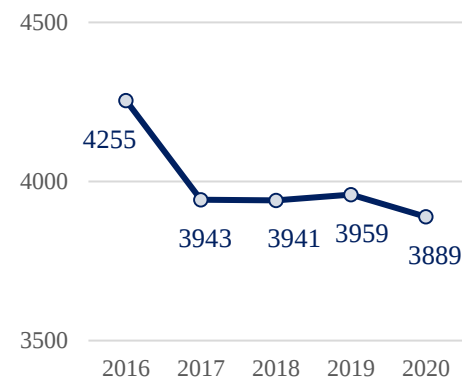
8.tabula. Piešķirtais finansējums prioritārajiem pasākumiem 2020.gadā

Prioritārā pasākuma nosaukums	Finansējums, <i>euro</i>
1. Finanšu ministrijas iestāžu kapacitātes stiprināšana, t.sk. ēnu ekonomikas apkarošanai, VID stratēģisko mērķu sasniegšanai (t.sk. muitnieku, inspektoru un finanšu policistu atalgojumam)	2 272 661
2. VID administratīvās struktūras reformas turpināšana, t.sk. iepriekšējās vienošanās par darījuma tirgus vērtību un transfertcenu kapacitātes stiprināšana	1 500 000
3. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku ierobežošana	533 163
4. Nodokļu informācijas pakalpojumu modernizācija (t.sk. ar Maksājumu administrēšanas informācijas sistēmas izveidošanu un funkcionalitātes nodrošināšanu)	6 000 000
5. VID otra datu centra izveide	96 800
6. Analītiskās kapacitātes stiprināšana nodokļu ieņēmumu, riska vadības un nodokļu maksātāju segmentēšanas jomās	370 096
7. Čeku loterijas īstenošana ēnu ekonomikas mazināšanai riskantākajās nozarēs	400 000
8. Pasākumu plāna noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai laika periodam līdz 2019.gada 31.decembrim īstenošana	1 870 078
Kopā:	13 042 798

5. Personāls

2020.gada beigās VID bija 3 889 amata vietas, savukārt faktiski strādājošo darbinieku skaits – 3 595.

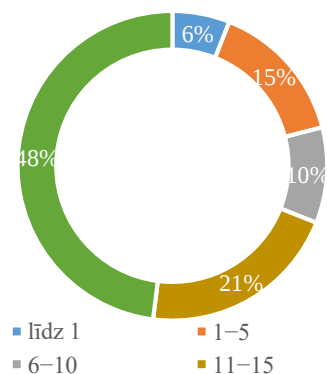
Gada laikā samazināts amata vietu skaits par 69 amata vietām, t.sk. 17 amata vietas nodotas Valsts kasei, pārējās amata vietas likvidētas, optimizējot un pilnveidojot VID noteiktos uzdevumus un procesus.

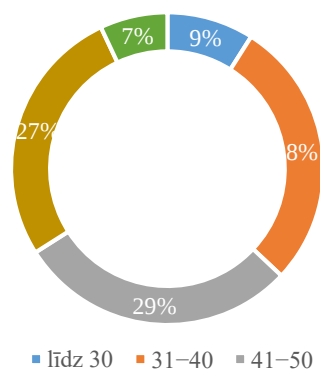
7.att. VID amata vietu skaita dinamika 2016.–2020.gadā

No kopējā VID nodarbināto skaita:

- 89 % ir valsts civildienesta ierēdņi un 11 % – darbinieki;
- 74 % ir sievietes un 26 % – vīrieši;
- 96 % ir augstākā izglītība.

8.att. VID nodarbināto sadalījums pēc darba stāža 2020.gadā

9.att. VID nodarbināto sadalījums pēc vecuma 2020.gadā

2020.gadā VID valsts civildienesta un darba tiesiskās attiecības uzsāka 248 ierēdņi un darbinieki, bet izbeidza 279 ierēdņi un darbinieki. Tādējādi personāla mainības koeficients ir 13,91 %, personāla atjaunošanas koeficients – 6,87 % un personāla aiziešanas koeficients – 7,04 % (koeficientu aprēķinā nav iekļauti dati par ierēdņu un darbinieku skaita samazināšanu).

VID darbinieku vidējā mēneša darba samaksa 2020.gadā bija 1 423 *euro*, kas ir par 2,1 % vairāk nekā 2019.gadā un par 3,5 % vairāk nekā 2018.gadā.

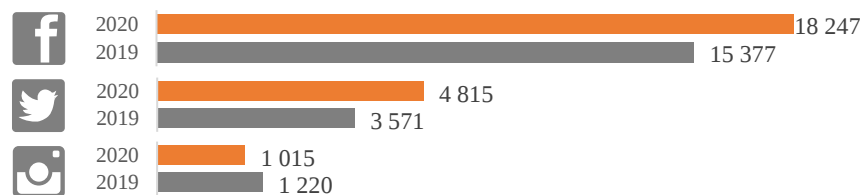
Par profesionālu, godprātīgu un pašizliedzīgu darbu, nozīmīgu personisko ieguldījumu VID attīstībā un mērķu sasniegšanā 2020.gadā 295 VID nodarbinātajiem piešķirtas VID Goda zīmes, VID Atzinības raksti un Pateicības raksti, kā arī naudas balvas. Trim VID ierēdņiem tika pasniegti Ministru prezidenta Pateicības raksti.

Par pārkāpumiem 2020.gadā tika disciplināri sodīti 39 VID nodarbinātie, no tiem 11 nodarbinātajiem piemērots rājiens, 19 – uz laiku samazināta mēnešalga un deviņi atbrīvoti no amata.

2020.gadā VID nodarbinātie piedalījās 417 dažādos mācību pasākumos (kursos, semināros, vebināros), tostarp 7 % mācību pasākumu nodrošināja VID iekšējie pasniedzēji. Galvenās mācību tēmas: komunikācija un saskarsme – 6 %, datorzinības un informācijas tehnoloģijas – 6 %, juridiskie un administratīvie jautājumi – 8 %, vadītāju mācības – 9 %, noziedzības apkarošanas joma – 17 %, muitas joma – 18 %. Profesionālajai pilnveidei VID e-mācību vidē pieejami 154 kursi.

6. Komunikācija ar sabiedrību

VID vienmēr ir uzsvēris, ka skaidrai, godīgai un nodokļu maksātājam saprotamai komunikācijai ir ļoti būtiska loma, jo tā ietekmē uzticēšanos iestādei, kas savukārt pozitīvi ietekmē labprātīgu nodokļu un muitas saistību izpildi. Lai veicinātu sabiedrības izpratni par nodokļu un muitas saistību izpildes nozīmīgumu valsts labklājības izaugsmē un stiprinātu VID kā klientiem atvērtas, efektīvas, mūsdienīgas un uz sadarbību vērstas valsts pārvaldes iestādes reputāciju, īstenota aktīva un mērķtiecīga komunikācija ar sabiedrību.

10.att. VID sociālo mediju sekotāju skaits

VID tīmekļvietnē:

- sadaļā “Nodokļu izmaiņas 2021” publicēta aktuālā informācija par izmaiņām nodokļu jomā, kā arī VID semināru videoieraksti, semināru prezentācijas un atbildes uz semināru laikā uzdotajiem jautājumiem;
- sadaļā “Vienotais nodokļu konts” sniegta informācija gan par pāreju uz vienoto kontu, gan *FIFO* (angļu valodā *first in – first out*) un uzkrāšanas principu nodokļu administrācijā;
- sadaļā “Breksit” publicēti 12 metodiskie un informatīvie materiāli uzņēmējiem un divi informatīvie materiāli privātpersonām ar skaidrojumiem par muitas procedūru piemērošanu, izmaiņām ceļošanā un tirdzniecībā ar Apvienoto Karalisti pēc *Brexit*, pasta sūtījumu muižošanu, nosacījumiem augu izcelsmes pārtikas produktu pārvadāšanā personīgajā bagāžā un citām aktualitātēm;
- sadaļā “Covid-19” publicēta aktuālā informācija par visiem VID nodrošinātajiem dīkstāves atbalsta pasākumiem, kā arī citiem atvieglojumiem nodokļu, akcīzes preču un muitas jomā saistībā ar saimnieciskās darbības aizliegumu vai ierobežojumiem Covid-19 krīzes

laikā, kā arī pašnodarbināto personu un darba devēju saraksts, kuri saņēmuši dīkstāves un subsīdijas atbalstu.

8 577 122	Vidēji viens lietotājs tīmekļvietnē pavadā	Vidēji 2 041	Maksimālais skatījumu skaits – 1.martā
unikāli skatījumi gadā	~ 2 min	skatījums dienā	471 378

11.att. VID tīmekļvietnes apmeklēšanas statistika 2020.gadā

Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem

- organizētas četras preses konferences:
 - par čeku loterijas rezultātiem;
 - par nodokļu maksātāja reitingu;
 - par VID sniegto atbalstu Covid-19 laikā;
 - par diviem uzsātajiem projektiem pārrobežu noziegumu novēršanai un apkarošanai;
- izsūtītas 228 preses relīzes par dažādiem VID kompetencē esošiem jautājumiem, tostarp par nodokļu ieņēmumiem, čeku loterijas norisi un rezultātiem, nodokļu un muitas saistību izpildes termiņiem, vienoto nodokļu kontu, par paveikto ēnu ekonomikas apkarošanā, atklātiem “aploksņu algu” gadījumiem, noziedzīgiem nodarījumiem muitas jomā un valsts ieņēmumu jomā, pakalpojumiem e-vidē (EDS), sadarbību ar uzņēmēju biedrībām un nozaru asociācijām, VID vadības un ekspertu dalību dažādos nodokļu un muitas jomas semināros un konferencēs, nodokļu izmaiņām 2021.gadā, kā arī izmaiņām nodokļu, akcīzes preču un muitas jomā saistībā ar *Brexit*.

Klientu izglītošana un informēšana:

- informējot par muitas prasībām, kas jāievēro, šķērsojot ES ārējo robežu vai saņemot sūtījumus no trešajām valstīm, un vienlaikus ar iesaistošām aktivitātēm un paraugdemonstrējumiem iepazīstinot sabiedrību ar muitas darbu, VID piedalījās starptautiskajā izstādē “Balttour2020”;

- organizēti deviņi videosemināri par aktuāliem nodokļu administrēšanas jautājumiem nodokļu maksātājiem, četri tiešraides videosemināri par vienoto nodokļu kontu, trīs tiešsaistes semināri par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem, divi videosemināri par *Brexit* uzņēmējiem un iedzīvotājiem, divi videosemināri par NILLTFN likuma subjektiem;

- organizēts vebinārs uzņēmējiem “Kā nodibināt e-Uzņēmumu: no A līdz Z”, kurā skaidroti e-komercijas un nodokļu nomaksas jautājumi;

- rīkots sadarbībā ar finanšu institūciju “Altum” izglītojošs seminārs uzņēmējiem “Praktiskais ceļvedis nodokļos un finansējuma piesaistē biznesa uzsācējiem”;

- sniegtas regulāras intervijas LTV 1 “Rīta Panorāma” un TV 3 “900 sekundes”, Rīga TV 24 raidījumā “Uz Līnijas”, “Latvijas Labums”;

- organizēti četri semināri par NILLTFN likuma piemērošanu likuma subjektiem un uzraudzības institūciju pārstāvjiem, apmācītas 511 personas;

- nosūtīta informācija EDS par e-apmācību kursiem “NILLTFN novēršanas likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma izpildes prasības” un “Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma normu piemērošana”. Gala pārbaudījumu ir nokārtojuši 2 826 NILLTFN likuma subjekti;

- sagatavoti un aktualizēti 180 metodiskie un informatīvie materiāli nodokļu jomā, 95 uzskates materiāli, tostarp 65 infografikas, viedokļu raksti, kas izvietoti VID tīmekļvietnē un sociālajos tīklos, kā arī buklets par *Brexit*.

Skolēnu un jauniešu izglītošana un informēšana:

- noslēgusies dalība projektā “Gudrais cilvēks” – publiskots izglītojošs videomateriāls un trīs infografikas jauniešiem par nodokļu nomaksas jautājumiem. Materiāli izplatīti sociālajos tīklos, kā arī pieejami skolotājiem visā Latvijā portālā soma.lv;

- dalība “Junior Achievement Latvia” projektā “Ēnu diena”, kad 75 skolēni “ēnoja” VID darbiniekus, kuru ikdienas darbs saistīts ar dažādām VID darbības jomām, no tiem 18 viesojās iestādes reģionālajās struktūrvienībās;

- dalība karjeras pasākumā “Solis pretī panākumiem”;

- organizēta viena izglītojoša ekskursija VID un divas vieslekcijas izglītības iestāžu audzēkņiem (Rēzeknes tehnikums);

- no 2020.gada 1.janvāra līdz 2020.gada 31.decembrim, kamēr bija klātienē vieslekciju iespēja, VID lektori skolu programmas “Dzīvei gatavs” ietvaros novadīja 33 lekcijas 8. un 9.klašu skolēniem dažādās Latvijas skolās sociālo zinību stundā par tēmu “Zinu un izprotu, kas ir nodokļi, kādi ir ieguvumi, maksājot nodokļus, un kādi ir riski, nemaksājot tos”;

- dalība Rīgas jauniešu centra “Kaņieris” organizētajā seminārā “Finanšu pārvaldība jaunatnes NVO”, lai skaidrotu jaunatnes organizācijām, kā ērti sagatavot un pareizi strukturēt savus finanšu dokumentus, lai justos droši un pārliecināti savā darbībā. Seminārā VID amatpersona skaidroja jauniešiem par attaisnojuma dokumentu, biedrību, nodibinājumu, arodbiedrību un reliģisko organizāciju gada pārskata sastāvdaļām un tā iesniegšanu VID;

- organizētas praktiskas un izglītojošas ekskursijas vairākos muitas kontroles punktos LU studentiem, Ventspils Jaunrades nama skolēnu vasaras nometnes grupām, Rēzeknes tehnikuma un mācību centra “BUTS” Saldus filiāles izglītojamiem;

- muitas kinologu lekcijas un paraugdemonstrējumi izglītības iestādēs;

- muitas pārstāvju dalība Rīgas Tehniskās universitātes Karjeras dienā “Nenokavē savu nākotni” 2020.gada 6.martā starptautiskajā izstāžu centrā Ķīpsalā.

Dalība piecās akcijās un sociāli informatīvajās kampaņās:

- “Viltotā realitāte... joprojām realitāte” – sadarbībā ar Patentu valdi, lai informētu sabiedrību par intelektuālā īpašuma pārkāpumiem, to radīto kaitējumu gan valsts ekonomikai un nodarbinātībai, gan cilvēka drošībai un veselībai;

- “Dienas bez rindām” – sadarbībā ar VARAM, kam šogad tika izvēlēts vadmotīvs “Darīt digitāli – Tavš jaunais dzīvesveids!”;

- “#Atkrāpies” – sadarbībā ar Finanšu ministriju, lai sabiedrībā veicinātu “nulles” toleranci pret krāpšanos un tās dažādām izpausmēm;

- “STOP kontrabanda” – sadarbībā ar *Philip Morris Latvia*, kuras mērķis ir aktualizēt kontrabandas problemātiku medijos un sabiedrībā;
- “Ierēdnis ēno uzņēmēju” – sadarbībā ar Ekonomikas ministriju, lai tiesību aktu izstrādātājs un īstenotājs varētu novērtēt iestādes radītā regulējuma darbību tieši pie lietotāja, kā arī apmainīties ar pieredzi.

Sadarbība ar publiskā, nevalstiskā un privātā sektora partneriem

Lai uzlabotu dialogu ar uzņēmēju biedrībām un asociācijām, nevalstiskajām organizācijām un citām ieinteresētajām pusēm, kā arī kopīgi risinātu dažādus nodokļu administrēšanas jomas jautājumus, darbojas četras VID konsultatīvās padomes. 2020.gadā pavisam notika **astoņas VID konsultatīvo padomju** sēdes:

- trīs VID nodokļu konsultatīvās padomes sēdes, kurās tika izskatīti jautājumi par PVN reģistrācijas procesu, izmaiņām nodokļu maksāšanas kārtībā, pārmaksāta PVN atmaksu, PVN dalītā maksājuma modeli, PSP darbību;
- viena VID attīstības konsultatīvās padomes sēde, kurā tika izskatīti un apspriesti VID priekšlikumi nodokļu normatīvo aktu grozījumiem par VID lēmumu publiskošanu;
- viena Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes sēde, kurā tika izskatīti aktuālie jautājumi muitas jomā, t.sk. par projekta “E-muita” (1.kārta) rezultātiem un turpmāko sistēmas attīstību, informācijas sistēmas darbību un automātisko importa muitas deklarāciju izlaišanu;
- trīs VID Akcīzes konsultatīvās padomes sēdes, kurās tika izskatīti aktuālie jautājumi akcīzes preču aprītē, akcīzes nodokļa ieņēmumu tendencēm, plānotajām izmaiņām normatīvajos aktos un vienoto nodokļu kontu.

Noslēgtie un aktualizētie sadarbības līgumi

Lai kopīgi cīnītos ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un “aploksņu algām”, veicinātu godīgas konkurences apstākļus, kā arī ieinteresētu pašus komersantus izrādīt iniciatīvu un izpratni, sakārtojot savas nozares nodokļu saistību izpildes jautājumus, 2020.gadā VID noslēdza piecus jaunus sadarbības līgumus:

- 2020.gada 17.februārī – ar Latvijas ēdinātāju apvienību;
- 2020.gada 3.novembrī – ar Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociāciju un Latvijas Mērnīku biedrību;
- 2020.gada 13.novembrī – ar Latvijas Restorānu biedrību;
- 2020.gada 7.decembrī – ar Bezdūmu nozares asociāciju.

Vienlaikus 2020.gadā tika atjaunoti pieci sadarbības līgumi – ar biedrību “Zemnieku saeima”, biedrību “Drošības Nozares Kompāniju Asociācija”, Latvijas Pārtikas tirgotāju asociāciju, Latvijas Profesionālās uzkopšanas un apsaimniekošanas asociāciju un biedrību “Latvijas Ceļu būvētājs”, veicot nepieciešamās izmaiņas līgumu nosacījumos.

Kopumā uz 2020.gada 30.decembri ir noslēgti vienošanās līgumi ar 37 biedrībām un nozaru asociācijām.

VID saņemtās balvas, atzinības un novērtējumi

- reitinga paziņošanas ceremonijā saņemta Ekonomikas ministrijas pateicība par iniciatīvas “Konsultē vispirms” īstenošanu un iekļūšanu līderu grupā, veidojot izcilu uzņēmējdarbības vidi Latvijā;
- no skolu programmas “Dzīvei Gatavs” organizatoriem – nodibinājuma “Iespējamā misija” saņemts Pateicības raksts par ieguldījumu skolēnu kompetenču pilnveidē un izglītības sistēmas stiprināšanā Latvijā;
- Valsts robežsardze, lai paustu atzinību VID vadībai un kolektīvam par ilggadēju, ciešu un rezultatīvu sadarbību, divām VID amatpersonām piešķīra Goda rakstus, bet VID Muitas pārvaldes Kinoloģijas daļas Latgales nodaļai piešķīra Atzinības rakstu par sniegto atbalstu padziļinātā transportlīdzekļu un telpu pārbaudē Valsts robežsardzes operatīvās izstrādes lietu ietvaros.

VID pētījumi

2020.gadā veikto pētījumu rezultātā noskaidrots, ka:

- nozaru asociāciju apmierinātības vērtējums par sadarbību ar VID (10 ballu skalā) – 7,67 (par 0,27 ballēm mazāk nekā 2019.gadā);
- saskaņā ar SKDS pētījuma datiem VID nodokļu maksātāju un muitas klientu kopējais klientu apkalpošanas vērtējums (10 punktu skalā) – 7,91 punkts (par 0,15 punktiem zemāks nekā 2018.gadā). Nodokļu

maksātāju apkalpošanas kvalitātes vērtējums – 7,87 punkti (par 0,02 augstāks nekā 2018.gadā), savukārt muitas klientu apkalpošanas kvalitātes vērtējums – 7,94 punkti (par 0,32 punktiem zemāks nekā 2018.gadā).

Pasākumi Covid-19 krīzes pārvarēšanai

Likuma “Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” un Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma ietvaros no 2020.gada 12.marta līdz 2020.gada 30.jūnijam – Covid-19 izraisītās dīkstāves periodā (Covid-19 izplatības 1.vilnī):

- VID ir izmaksājis 134 428 dīkstāves pabalstus, kopumā – 53,8 milj. *euro*. Šos pabalstus vienu vai vairākas reizes saņēma kopumā 55 201 fiziskā persona, tostarp 52 832 darba ņēmēji (51 460,67 tūkst. *euro*) un 2 395 pašnodarbinātās personas (2 357,42 tūkst. *euro*);
- veiktas 218 428 PVN pārmaksas atmaksas (t.sk. pārmaksas novirzīšana citu nodokļu maksājumu segšanai) – 485 milj. *euro*;
- veiktas 1 929 uzņēmumu apsekošanas, kuru laikā tika pārbaudītas 2 994 reģistrētās uzņēmumu struktūrvienību adreses.

Piešķirtais atbalsts Covid-19 krīzes pārvarēšanai no 2020.gada 9.novembra līdz 2020.gada 30.decembrim (2.vilnis):

- izmaksāti dīkstāves un subsīdijas atbalsti 28 566 darba ņēmējiem – 8,27 milj. *euro*;
- izmaksāti dīkstāves atbalsti 2 896 pašnodarbinātajiem – 0,84 milj. *euro*;
- izmaksāti dīkstāves atbalsti 709 patentmaksātājiem – 0,22 milj. *euro*.

No 2020.gada 18.decembra līdz 2020.gada 30.decembrim piešķirti pieci granti apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai – 22,55 tūkst. *euro*.

Atbilstoši likuma “Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 3.pantā un Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 4.pantā noteiktajam 2020.gadā no 12.marta līdz 30.decembrim piešķirti nodokļu samaksas termiņa pagarinājumi 160,58 milj. *euro*.

Sniegts atbalsts valsts un sabiedriskā labuma organizācijām Covid-19 krīzes pārvarēšanai muitas maksājumu piemērošanas jomā. Laika periodā no 2020.gada 1.marta līdz 2020.gada 31.decembrim nepiemērojot ieveduitas nodokli un PVN Covid-19 uzliesmojuma seku apkarošanai ievestām precēm, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta, Nacionālā veselības dienesta, Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra, Bērnu slimnīcas fonda, Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centra vajadzībām importējot nepieciešamās preces (sejas maskas, respiratori, medicīniskie cimdi, kombinezoni-aizsargtērpi, virsvalki/halāti, priekšauti, ķirurģiskās cepurītes, medicīniskās bahilas) 32,9 milj. *euro* vērtībā, piemērots atbrīvojums no ieveduitas nodokļa – kopumā 8,35 milj. *euro*.

Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 13.panta normas piemērošana 2020.gadā ļāva 165 PSP dalībniekiem saglabāt savu programmas dalībnieka statusu un programmas līmeni, bet sešiem programmas dalībniekiem – mainīt programmas līmeni, saglabājot programmas dalībnieka statusu.

Sākot ar 2020.gada martu, VID ir īstenojis plašas un daudzveidīgas komunikācijas aktivitātes, lai informētu un skaidrotu dažādām iedzīvotāju un uzņēmēju grupām pieejamos dīkstāves atbalsta pasākumus saistībā ar Covid-19 izplatību. Sniegta informācija nacionālajiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem, uzņēmēju organizācijām, publicēti skaidrojoši vizuālie materiāli, organizēti tiešsaistes semināri dažādām mērķauditorijām, izsūtītas personalizētas vēstules EDS attiecīgajiem iedzīvotāju un uzņēmēju segmentiem, kā arī veikta aktīva komunikācija sociālajās platformās.

7. 2021.gadā plānotie pasākumi

Būtiskākie VID darbības virzieni

Mērķtiecīgi turpinot VID attīstības stratēģijā 2020.–2022.gadam noteikto stratēģisko iniciatīvu īstenošanu, kas vērstas uz labprātīgas nodokļu saistību izpildes veicināšanu, mazinot ēnu ekonomiku un stiprinot sabiedrības aizsardzību, VID izaicinājumi un prioritātes 2021.gadā:

- analītiskās funkcijas attīstība, pilnveidojot nodokļu maksātāju segmentēšanu, lai katram nodokļu maksātāju segmentam nodrošinātu atbilstošāko sniedzamo pakalpojumu kopumu;
- uz lietotājpieredzi un pakalpojumu dizainu balstītu ērtu un viegli lietojamu pakalpojumu pilnveide – EDS un muitas pakalpojumiem;
- digitālās ekosistēmas attīstība, īstenojot MAIS un muitas vides attīstības projektus;
- mērķtiecīga komunikācija labprātīgas nodokļu un muitas saistību izpildes veicināšanai;
- SDI konta risinājumu ieviešana;
- nedeklarētu darba ienākumu mazināšana un “aploksņu algu” izmaksu ierobežošana, tostarp algas nodokļu plaisas samazināšana;
- PVN krāpšanas ierobežošana, lai noturētu PVN plaisas apmēru ES vidējā rādītāja līmenī;
- nelegālas akcīzes preču aprites līmeņa noturēšana vai samazināšana;
- noziedzīgu nodarījumu atklāšana un novēršana valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā;
- nelegāli iegūto līdzekļu legalizācijas novēršana un nelegālas izcelsmes skaidras naudas aprites ierobežošana;
- atbalsta sniegšana Covid-19 izraisītās krīzes skartajiem uzņēmējiem;
- muitas kontroles punktu infrastruktūras pilnveidošana.

Plānotie pētījumi:

- VID nodarbināto apmierinātība ar darbu (VID pētījums);
- Nozaru asociāciju apmierinātības vērtējums par sadarbību ar VID (VID pētījums).

Pārskatā izmantotie saīsinājumi

ASV – Amerikas Savienotās Valstis
DVS – Dokumentu vadības sistēma
EDS – Elektroniskās deklarēšanas sistēma
EMDAS – Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma
ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES – Eiropas Savienība
FID – Finanšu izlūkošanas dienests
IIN – iedzīvotāju ienākuma nodoklis
LU – Latvijas Universitāte
MAIS – Maksājumu administrēšanas informācijas sistēma
MK – Ministru kabinets
NILLTPFN – noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana
NVO – nevalstiskās organizācijas
ONG – organizētās noziedzības grupējums
PSP – Padziļinātās sadarbības programma
PVN – pievienotās vērtības nodoklis
SDI – saimnieciskās darbības ieņēmumi
SKDS – Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs SKDS
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VID – Valsts ieņēmumu dienests
VSAOI – valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas